

Alkotmánybíróság
1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] [REDACTED]:
[REDACTED] panaszt benyújtó (képviseli az **1. sz. melléklet** alatt csatolt meghatalmazás alapján: Dr. Puskás Zoltán Ügyvédi Iroda, amelynek székhelye: [REDACTED]
[REDACTED] ügyintéző ügyvéd: dr. Puskás Zoltán, [REDACTED]
[REDACTED]) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az egyedi ügyemben állapítsa meg, hogy a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban: „Vet. Vhr.”) 2023. szeptember 13-tól hatályos 5. § (5) bekezdés a) pontja „2023. szeptember 7. napjáig benyújtott igénybejelentés alapján” szövegrészletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A tényállás ismertetése, a támadott jogszabály megjelölése és a bírói út hiányának bemutatása

2023. szeptember 11-én új termelő berendezés üzembe helyezése célból igénybejelentést nyújtottam be az [REDACTED] felé háztartási méretű kiserőmű (továbbiakban: „HMKE”) tekintetében. **2. sz. mellékletként** csatolom az ezzel kapcsolatos Igénybejelentés Háztartási méretű kiserőmű (HMKE) dokumentumot, **3. sz. mellékletként** pedig az igénybejelentés beérkezéséről kapott visszaigazoló e-mailt.

A HMKE létesítésére vonatkozó igénybejelentésemet az alábbi tényezők figyelembevételére után tettem meg:

- A HMKE a gyakorlatban napelemet, azaz háztartási napelem erőművet jelent. Tudomásom szerint a zöldenergia környezetvédelmi célú elterjesztése, kormányzati támogatása uniós elv, de minden országnak alapvető érdeke is. Emellett a napelemek telepítése és a korábbi szabályozás a civil polgárok anyagi érdekét is szolgálja. Megszünteti (nullázza) a villanyszámlát, a beruházás megtérülése után, a napelem pedig már ingyen szolgálja ki a háztartás villamos energia igényét. Ez utóbbit igazolja, hogy Magyarországon jelenleg már több mint 200.000 háztartásban ezzel látják el a villamos energia szükségletet, akiknek a villanyszámlája (jó tervezés esetén) gyakorlatilag nulla.

- Természetes oknál fogva, a napelemek – napsütéstől függően -változó teljesítményt adnak le. Magyarországon kb. 220 napsütéses nappal lehet számolni, különösen nagy a szezonális ingadozásuk. Főleg nyáron termelnek, míg télen csak alaphangon működnek. Ennek kiegyenlítésére vezették be az ún. éves szaldó elszámolási rendszert.
- Az éves szaldóelszámolási rendszer jogszabályi alapját Vet. Vhr. 5. § (5) bekezdésének következő rendelkezése teremtette meg: „Ha a háztartási méretű kiserőmű a csatlakozási ponton a közcélú hálózatba villamos energiát betáplál, akkor a háztartási méretű kiserőmű üzemeltetőjével, mint felhasználóval jogviszonyban álló villamosenergia-kereskedő, illetve egyetemes szolgáltató elszámolási időszakonként a hálózatba összesen betáplált és vételezett villamos energia vonatkozásában a felek megállapodása szerint havi, féléves vagy éves szaldó elszámolást alkalmaz.”
- A szaldóelszámolás a gyakorlatban azt jelenti, hogy a nyáron megtermelt és fel nem használt többletenergiát át lehet vinni a téli hónapokra. Ezt műszakilag egy oda-visszámérő villanyóra biztosítja. Az [REDACTED] évente számol el a fogyasztóval a többlettermelés és a hálózatról vételezett energia alapján. (KwH-ban) A telepítő cégek ennek ismertetében tervezik meg, vállalják, és végzik el a napelemek telepítését. Én is kaptam egy ilyen ajánlatot a [REDACTED] től (4. számú mellékletként csatolva), valamint a telepítendő napelem teljesítményét havi bontásban tartalmazó leírást (5. számú mellékletként csatolva). Az én konkrét esetemben a családi házunk éves igényét (8200 KWH) egy 7Kw-os napelem termeli meg az év során, amit a 4. számú mellékletben szereplő haranggörbe alatti terület mutat (havi oszlopok összege). A havi fogyasztásunk havonta 680 Kw, a piros vonal szintje. Jól látható, hogy nyáron a napelem ennél jóval többet mutat, a téli hónapokban pedig jóval kevesebbet. Jelen esetben nyáron 1600 kW-tal többet termel, mint amit elfogyasztunk, télen viszont a korábbi rendszerben nem kellene vételeznem.
- Nekünk a havi számlánk 42.000 Ft, azaz éves szinten 504.000 Ft. A régi elszámolási szabályzat szerint jelen esetben a nyári 1600 kw többletet télen felhasználva nulla lesz az éves villanyszámlánk. Az általunk végzett beruházás (3-3.5 millió Ft) ezt hivatott kiváltani, ami így 6-7 év alatt térülne meg; a további három évben pedig 3x500.000= másfél millió forint hasznot hozna, feltéve, hogy éves szaldó elszámolásra lennék jogosult.

Két nappal azután, hogy 2023. szeptember 11-én benyújtottam az újtelepítésű HMKE üzembe helyezésére vonatkozó igénybejelentésem az [REDACTED]-hez, a Kormány 2023. szeptember 13-án kihirdette a **427/2023. (IX. 13.) Korm. rendeletet**.

E szerint – egyebek mellett – a Vet. Vhr. 5. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lépett:

“(5) A csatlakozási ponton a közcélú hálózatba villamos energiát betápláló háztartási méretű kiserőmű üzemeltetőjével mint felhasználóval jogviszonyban álló villamosenergia-kereskedő a háztartási méretű kiserőmű üzembe helyezésének időpontját - bővített háztartási méretű kiserőmű esetén a háztartási kiserőmű egésze tekintetében, a háztartási méretű kiserőmű névleges hatásos teljesítményének bővítése időpontját - követő 10. év végéig a hálózatba összesen betáplált és vételezett villamos energia vonatkozásában éves szaldó elszámolást alkalmaz

*a) a háztartási méretű kiserőmű esetén, amely 2023. szeptember 7. napjáig benyújtott igénybejelentés alapján legkésőbb 2026. január 1. napjáig üzembe helyezésre kerül, valamint
b) a bővített háztartási méretű kiserőmű esetén a háztartási méretű kiserőmű egésze tekintetében, amelynek névleges hatásos teljesítményének bővítése 2023. szeptember 7. napjáig benyújtott igénybejelentés alapján legkésőbb 2026. január 1. napjáig megtörténik.*

A 427/2023. (IX. 13.) Korm. rendelet 3. §-a alapján a szabályai a rendelet kihirdetése napján – vagyis 2023. szeptember 13-án 23 órakor – léptek hatályba és váltak a Vet. Vhr. részévé, semmilyen felkészülési időt nem hagyva arra, hogy a módosításaival érintett jogalanyok az új szabályok alkalmazására fel tudjanak készülni.

Ennél is sokkal hátrányosabb következményekkel járt a Vet. Vhr. módosítása mindazok számára – így számomra is –, akik 2023. szeptember 7-ét követően nyújtották be az igénybejelentésüket, mivel a 427/2023. (IX. 13.) Korm. rendelet úgy módosította a Vet. Vhr. 5. § (5) bekezdését, hogy a módosítással a változások hatálybalépését megelőző időszakban, azaz 2023. szeptember 8. és 12. között benyújtott igénybejelentések tekintetében visszamenőleg megszüntette a szaldóelszámolás választásának lehetőségét. A szaldóelszámolás lehetőségének megszüntetése az érintettek számára, így a számomra is a HMKE telepítés gazdaságosságát és észszerű időn belüli megtérülését ellehetetlenítette, ily módon az érintettek számára hátrányt okozott a Vet Vhr. 5. § (5) bekezdésének visszamenőleges hatályú módosítása.

A HMKE igénybejelentésemre válaszul az [REDACTED] megküldte részemre a 2023. december 18-án kelt Műszaki gazdasági tájékoztatóját (6. számú mellékletként csatolva), amelynek a második oldalán szerepelt a következő mondat: „2023.09.07 után érkezett igénybejelentés, a 427/2023 (IX. 13.) Korm. rendelet értelmében szaldó elszámolásra nem jogosult.”

b) Az alkotmányjogi panasz benyújtása határidejének megjelölése

A jelen alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (2) bekezdésén alapul. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a 26. § (2) bekezdésben meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet benyújtani. Jelen esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésének napja 2023. szeptember 13., így a száznolcvannapos határidő 2024. március 11-én jár le, vagyis megtartott.

c) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Vet. Vhr. módosított 5. § (5) bekezdése közvetlenül, aktuálisan és ténylegesen érintette a jogaimat és érdekeimet. Az [REDACTED] fenti 1. a) pontban említett, e jogszabályhelyre hivatkozó tájékoztatása alapján ugyanis elestem attól a lehetőségtől, hogy 2023. szeptember 11-én benyújtott igénybejelentésem tekintetében szaldóelszámolást válasszak, ami ily módon a gyakorlatban is hátrányt jelentett számomra a fent már részletesen kifejtett indokok alapján.

d) Jogorvoslati lehetőség hiányának bemutatása

A jogaim sérelme azon alapul, hogy az [REDACTED] nem biztosítja számomra az éves szaldó elszámolás választásának lehetőségét, mivel a HMKE létesítése iránti kérelmemet a Vet. Vhr. módosított 5. § (5) bekezdése a) pontjában megszabott határidőn túl nyújtottam be. Az [REDACTED] helyesen alkalmazza a jogszabályt, tehát nem a jogszabály értelmezéséből fakad a sérelmem, hanem abból, hogy álláspontom szerint a jogszabály alaptörvény-ellenes. Az

hivatkozott tájékoztatásával szemben nincsen lehetőség jogorvoslatot kérni, továbbá ez a tájékoztató nem minősül bírósági vagy közigazgatási határozatnak.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Magyarország Alaptörvényének B.) Cikke (1) bekezdése.

b) *A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása*

Az Alaptörvény B.) Cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság a 34/1991. (VI. 15.) AB határozatban elvi jelleggel rögzítette a jogállamisághoz szervesen kapcsolódó jogbiztonság elvének maradéktalan érvényesülése érdekében a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát. A jogszabályok kihirdetésével kapcsolatos alkotmányos előírásnak minősítette azt a követelményt, hogy "a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé".

A 2/2022. (II. 10.) AB határozat 32-37. bekezdései az alábbiak szerint foglalták össze az Alkotmánybíróságnak a visszaható hatály tilalmával kapcsolatos releváns gyakorlatát:

- Az Alkotmánybíróság értelmezésében „a jogbiztonság megköveteli, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek, továbbá a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzanak {...} 38/2012. AB határozat, Indokolás [84]}. [...] A jogi normák előreláthatóságának és kiszámíthatóságának követelménye feloleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.” {8/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [54]}
- Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a hatálybalépés visszamenőlegesen történt, hanem akkor is, ha a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés alapján – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell {...} 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]}. Ez utóbbi esetben a szabály a hatálybalépését megelőző eseményhez, tényhez fűz új, a korábban hatályos szabályhoz képest eltérő jogkövetkezményt, aminek következtében felmerülhet a visszaható hatály sérelme. Visszaható hatályról beszélünk továbbá akkor is, ha az új szabály a hatálybalépését megelőzően keletkezett, annak időpontjában fennálló tényállás jogkövetkezményét a régítől eltérően határozza meg.” {10/2018. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [49]–[51]; megerősítőleg idézi: 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [49]; lásd még: 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [39]; 8/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [54]; 11/2021. (IV. 7.) AB határozat, Indokolás [24]–[26]}.
- Az Alkotmánybíróság kiterjedt gyakorlatot folytat a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával kapcsolatban abból a szempontból is, hogy ez a tilalom mit jelent a folyamatban

lévő eljárásokra nézve {lásd legutóbb: 11/2021. (IV. 7.) AB határozat, Indokolás [27]–[33]; 8/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [56]–[61]}. Az előbb hivatkozott határozatokban rögzített állandó gyakorlatnak az is a részét képezi, hogy nem egyeztethető össze a jogállamiság tartalmával egy új szabály oly módon történő hatályba léptetése, hogy az hátrányosan változtatja meg a hatálybalépés időpontjában már fennálló tényállás anyagi jogi jellegű jogkövetkezményét a folyamatban lévő eljárásokban. Azt kell tehát megítélni, hogy a tényállás már létrejött-e az újonnan alkalmazandó szabály hatálybalépése előtt, és ha igen, akkor az utóbb egy új, a régitől eltérő vagy annál terheesebb anyagi jogi jogkövetkezményt vezet-e be, amely hátrányt, jogvesztést okoz a folyamatban lévő ügyekben.

- A fentiekből az következik, hogy a hátrányt okozó visszaható hatály tilalmának a sérelme különösen akkor merül fel, amikor egy jogi norma oly módon lép hatályba, hogy hátrányosan megváltoztatja a hatálybalépés időpontjában már fennálló tényállás anyagi jogi jellegű jogkövetkezményét a folyamatban lévő eljárásokban. Ebben az esetben további kérdés, hogy a tilalom megsértésének oka valóban a jogalkotásból eredeztethető-e, vagy a jogalkalmazó szervek visszaható hatályú jogalkalmazást előíró kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában jutottak arra az eredményre, amely kimeríti a tilalomban foglaltakat. A tilalom megsértése akkor tudható be a jogalkotónak, amikor annyira konkrétan, illetve olyan mereven határozza meg a hátrányt okozó szabály visszaható hatályú alkalmazási kötelezettségét az anyagi jogi jellegű jogviszonyokban, hogy az kizárja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összeegyeztethető jogértelmezést.

A sarkalatos törvénynek minősülő jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: „Jat.”) 2. § (2) és (3) bekezdése a következő rendelkezéseket írják elő a jogszabályok hatálybalépésével kapcsolatban:

„(2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terheesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

(3) A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre.”

A Vet. Vhr. 427/2023. (IX. 13.) Korm. rendelet által beiktatott, 2023. szeptember 13-tól hatályos 5. § (5) bekezdés a) pontja azzal, hogy a hatálybalépését megelőző időszak tekintetében, visszamenőleg megfosztja azokat az igénybejelentőket – így engem is – a szaldóelszámolás választásának jogától, akik 2023. szeptember 7-ét követően a Korm. rendelet hatálybalépéséig terjedő időszakig bezárólag nyújtottak be háztartási méretű kiserőmű létesítési kérelmet, megvalósítja a hátrányt okozó visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét jelenti, valamint beleütközik a Jat. 2. § (2) bekezdésébe is.

c) Annak bemutatása, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazása vagy közvetlen hatályosulása során felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

Az előző pontban részletesen kifejtettük, hogy a jelen alkotmányjogi panaszomban felmerült kérdés a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik, amely jogelvet az Alkotmánybíróság gyakorlata alakította ki a jogállamiság tartalmának értelmezése során

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok

Az érintettségemet alátámasztó dokumentumokat a **2-6. sz. melléletek** alatt csatoltam.

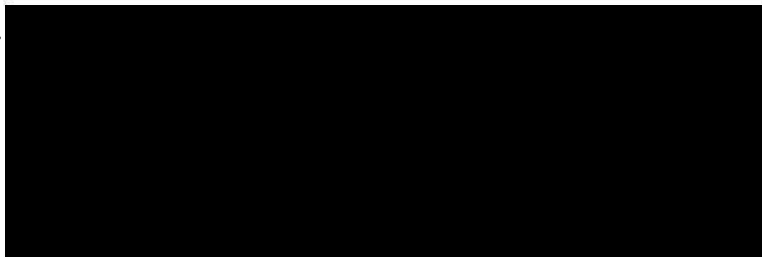
b) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

A beadványomhoz **7. sz. melléklet** alatt csatoltam a nyilatkozatomat a személyes adataim nyilvánosságra hozhatóságáról.

c) Ügyvédi meghatalmazás

A beadványomhoz **1. sz. melléklet** alatt csatoltam a jogi képviselőm meghatalmazását.

Budapest, 2024.01.23.

képviselőtében:

Dr. Puskás Zoltán Ügyvédi Iroda
dr. Puskás Zoltán ügyvéd

